

Ieromonahul Grigorie

Pocăința
și
spovedania

Traducere din limba greacă:
Cristian Spătărelu

EDITURA EGUMENITA
2019

a omului 62

b) Iertarea păcatelor

și pacea sufletului 64

c) Fii ai lui Dumnezeu după har 69

d) Intrarea în Împărăția

lui Dumnezeu 72

Epilog 75

Abrevieri 78

Distribuție:

S.C. Egumenița S.R.L.

tel./fax: 0236-326.730

e-mail : editura@egumenita.ro

www.egumenita.ro

Prolog

Pocăința este întoarcerea omului la Dumnezeu. Este întoarcerea minții din întunericul păcatului la Lumina lui Hristos.

Începutul drumului ei este conștientizarea păcatelor noastre, prin care atragem mila lui Dumnezeu. De aceea și prorocul David spune către Dumnezeu: *Miluieste-mă..., că fărădelegea mea eu o cunosc*¹.

Recunoaștem că suntem responsabili pentru starea noastră și cerem cu smerenie mila lui Dumnezeu.

¹ Sfântul Grigorie Palama, *Omilia 28*, PG 151, p. 361CD; Psalmul 50, 3-5.

Din sufletul care se pocăiește izvorăsc lacrimi sincere și implorarea fierbinte se revarsă către iubitorul de oameni Hristos: „Pleacă-te spre suspinele inimii mele”.

Apoi omul simte mărimea îndelungii-răbdări a lui Dumnezeu, și în sufletul lui se nasc ușor mirarea și uimirea: „Cine va cerceta mulțimea păcatelor mele și adâncurile judecăților Tale, Mântuitorule de suflete, Izbăvitorul meu?”².

În această cârtică se vorbește despre pocăință, care este vindecarea rănilor păcatelor, precum și despre Sfânta Spovedanie, Taină prin care se întregeste pocăința omului. Se arată de asemenea pregătirea pentru Taină,

² Utrenia din Marțea Mare, Apostihuri de slavă.

precum și roadele pocăinței care o însoțesc.

Smerita dorință a autorului este ca sfatul Părinților purtători de Dumnezeu să ajute, încât să trăim cu toții minunea pocăinței și să gustăm încă de acum învierea sufletului nostru și viața cea nouă întru Hristos.

*Adormirea Maicii Domnului 2010,
Ieromonahul Grigorie*

Sfântul Botez este renașterea omului întru Hristos.

Însă întrucât și după acesta suntem răniți de păcat, Domnul ne-a dat leacul pocăinței.

„Păcatul este rana, iar pocăința, leacul. După cum sunt pentru trup rănilile și leacurile, așa sunt pentru suflet păcatele și pocăința”.

Toți, fără excepție, avem nevoie de lucrarea vindecătoare a pocăinței:

„Leacurile pocăinței sunt de folos pentru toți. Fiindcă nimeni nu este eliberat de păcat, este evident că nu există nimeni care să nu aibă nevoie

de pocăință”³. Leacul pocăinței se oferă fiecăruia dintre noi, dar trebuie să-l cerem. Vindecă orice boală duhovnicească, oricât de gravă ar fi: „Nimeni să nu deznădăjduiască, fiindcă leacurile pocăinței sunt mari”. Întrucât vindecarea este lucrată de Domnul Cel iubitor de oameni, „nu există niciun păcat care să nu fie biruit și să nu fie înlăturat de puterea pocăinței, sau, mai bine zis, de puterea lui Hristos”⁴.

Vindecarea pe care o lucrează Hristos „se dă în dar și este nedueroasă și oferă degrabă sănătatea. Domnul dăruiește leacuri pentru răni

³ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Despre pocăință* 8, 2, PG 49, p. 338 și *Despre pocăința nini-vitenilor*, 1, PG 64, p. 424C.

⁴ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Tâlcuire la Fapte* 24, 3, PG 60, p. 188, și *Tâlcuire la Matei* 22, 5, PG 57, p. 305.

după măsura râvnei și dispoziția celui care le cere". Sufletul care este rănit de păcat Îl imploră pe Domnul: „Vindecă rănilor sufletului meu, Doamne!". Iar Domnul, văzând pocăința lui, le va vindeca îndată, zicând: *Iată că te-ai făcut sănătos. De acum să nu mai păcătuiești*⁵.

⁵ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Tâlcuire la Facere* 20, 3, PG 53, p. 170 - *Slujba Sfintei Împărtășanii, Canonul*; Ioan 5, 14.

2. Începutul pocăinței

Omul care trăiește în păcat se află în afara sinelui său. Pentru a se pocăi trebuie să reintre în sine. Conștientizarea păcatelor este începutul întoarcerii la Tatăl Cel iubitor de oameni.

În viața noastră deseori vedem cum iubitorul de oameni Dumnezeu ne călăuzește prin atotînțelepciunea Lui la conștientizarea păcatelor și la pocăință. O problemă de sănătate, un accident, o întâlnire cu vreun om al lui Dumnezeu, o carte care ne-a căzut în mână – sunt câteva din nenumăratele mijloace pe care le folosește Dumnezeu ca să ne aducă la conștientizarea păcatelor noastre.

Primejdia care există după conștientizarea stării noastre este deznadejdea. Ne ocrotește însă nădejdea nezdruncinată în mila lui Dumnezeu. Oricât de mare ar fi numărul păcatelor noastre, nu poate birui milostivirea lui Dumnezeu. „Chiar și în păcatul de moarte dacă ar cădea cineva, dacă-l regretă din tot sufletul, dacă se îndepărtează de el și se întoarce la Domnul sincer și în faptă, să aibă curaj și mare nădejde, căci nu va pierde viața veșnică și mântuirea”⁶.

După conștientizarea păcatului urmează hotărârea pocăinței. Este punctul critic în parcursul omului care hotărăște dacă va rămâne în în-

⁶ Sfântul Grigorie Palama, *Omilia 57, 10*, Părinți Eleni ai Bisericii, vol. XI, Tesalonic 1986, p. 450.

tunericul păcatului sau se va întoarce la Dumnezeu.

Dumnezeu, prin gura prorocului, îi cheamă pe oameni să se întoarcă spre iubirea Lui, cu pocăință sinceră, și nu formală: *Întoarceți-vă la Mine din toată inima voastră, cu postiri, cu plâns și cu tânguire. Sfâșiați inimile* [prin durerea pocăinței], *și nu hainele voastre* [care sunt manifestarea exterioară a plânsului], *și întoarceți-vă către Domnul Dumnezeuul vostru, căci El este milostiv și îndurat*⁷.

Dumnezeu dorește întoarcerea și mântuirea omului, dar nu-l silește, fiindcă îi respectă libertatea.

⁷ Ioil 2, 12-13.

3. Cum ne primește preablândul Tată

Felul în care lucrează iubirea lui Dumnezeu pentru a-i readuce lângă El pe toți păcătoșii este descris în pilda fiului risipitor. Fiul risipitor L-a părăsit pe iubitorul Tată și a plecat *într-o țară depărtată*. Însă dragostea părintească se întinde până în depărtarea unde ajunsese iubitul Lui copil: *Și încă departe fiind el, l-a văzut tatăl său și i s-a făcut milă și, alergând, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat*⁸. Preablândul Tată n-a așteptat să sosească fiul Său. Deși se afla departe de El, a alergat să-l primească.

⁸ Luca 15, 13 și 20.

Preablândul Tată l-a primit pe fiul risipitor „cu inima deschisă, întrucât era tată, și nu judecător. S-au încins atunci dansuri și adunări și petreceri, și toată casa era veselă și bucuroasă... Fratele cel mare s-a înfuriat din pricina aceasta, dar Tatăl l-a îmbunat spunându-i cu blândețe: «Atunci când trebuie să-l izbăvești pe cel pierdut nu e vreme de judecăți, ci doar de iubire de oameni și iertare... Și dacă trebuia să fie pedepsit, a fost pedepsit suficient în țara aceea străină... E fratele tău, nu un străin. S-a întors la tatăl său, care nu-și poate aminti nimic din cele trecute. Sau mai bine-zis, și le amintește doar pe cele care-i provoacă compătimire, milă, blândețe și îndurare părintească». De aceea Tatăl nu le-a spus pe cele pe care le-a făcut fiul risipitor, ci pe cele ce le-a pățit. Nu și-a amintit